

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 123/13

Λουξεμβούργο, 3 Οκτωβρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση C-583/11 P
Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ.

Το Δικαστήριο επιβεβαιώνει τη διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου περί απαράδεκτου της προσφυγής για την ακύρωση του κανονισμού περί εμπορίου προϊόντων φώκιας

Οι ηπιότεροι κανόνες περί παραδεκτού οι οποίοι προστέθηκαν με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας δεν μπορούν να εφαρμοστούν στις νομοθετικές πράξεις

Ο κανονισμός περί εμπορίου προϊόντων φώκιας¹ («βασικός κανονισμός») επιτρέπει, κατά γενικό κανόνα, τη διάθεση τέτοιων προϊόντων στην αγορά της Ένωσης μόνον οσάκις αυτά προέρχονται από θήρα στην οποία εκ παραδόσεως προβαίνουν οι κοινότητες Inuit και άλλες κοινότητες αυτοχθόνων πληθυσμών για την επιβίωσή τους. Θεωρώντας ότι ο κανόνας αυτός θίγει τα οικονομικά συμφέροντά τους, η Inuit Tapiriit Kanatami, ένωση εκπροσωπούσα τα συμφέροντα των Καναδών Inuits, μαζί με ορισμένους άλλους διαδίκους (κατασκευαστές και εμπόρους προϊόντων φώκιας διαφόρων εθνικοτήτων) ζήτησαν από το Γενικό Δικαστήριο να ακυρώσει τον βασικό κανονισμό.

Με διάταξή του της 6ης Σεπτεμβρίου 2011², το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή ως απαράδεκτη. Το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο βασικός κανονισμός συνιστούσε νομοθετική πράξη την οποία μπορούν να προσβάλουν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα μόνον υπό τη διπλή προϋπόθεση ότι η πράξη τους αφορά άμεσα και ατομικά. Εν προκειμένω, όμως, αυτές οι προϋποθέσεις παραδεκτού δεν πληρούνταν. Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό δικαστήριο διευκρίνισε ότι ο νέος κανόνας³ ο οποίος προστέθηκε με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας (τεθείς σε ισχύ την 1η Δεκεμβρίου 2009) και παρέχει τη δυνατότητα στα πρόσωπα αυτά να προσβάλουν ορισμένες πράξεις γενικής ισχύος, ακόμη και ελλείψει ατομικού επηρεασμού, εφαρμοζόταν μόνον στις κανονιστικές πράξεις⁴ και όχι στις νομοθετικές πράξεις.

Η Inuit Tapiriit Kanatami μαζί με άλλους ενδιαφερόμενους άσκησαν αίτηση αναιρέσεως κατά της διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου. Δεδομένου ότι η διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου και η αίτηση αναιρέσεως αφορούν μόνον το παραδεκτό της ασκηθείσας από τα πρόσωπα αυτά προσφυγής, και το ίδιο το Δικαστήριο καλείται στην υπό κρίση υπόθεση να αποφανθεί επί του εν λόγω ζητήματος⁵.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 1007/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, περί εμπορίου προϊόντων φώκιας (ΕΕ L 286, σ. 36).

² Διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2011, Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (T-18/10).

³ Άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, ΣΛΕΕ το οποίο ορίζει ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο μπορεί να ασκεί προσφυγή κατά των κανονιστικών πράξεων που το αφορούν άμεσα χωρίς να περιλαμβάνουν εκτελεστικά μέτρα.

⁴ Η έννοια της κανονιστικής πράξεως διευκρινίστηκε από το Γενικό Δικαστήριο (υπόθεση T-18/10) ως εξής: η έννοια αυτή «πρέπει να νοηθεί ότι αφορά κάθε πράξη γενικής ισχύος πλην των νομοθετικών πράξεων». Η κανονιστική πράξη αποτελεί πράξη γενικής ισχύος (και όχι ατομική πράξη) μη νομοθετικού χαρακτήρα (ο χαρακτήρας αυτός καθορίζεται από τη νομοθετική διαδικασία – συνήθη ή ειδική – ή από τη μη νομοθετική διαδικασία που οδήγησε στη θέσπιση της πράξεως).

⁵ Οι αναιρεσιόντες στην υπό κρίση υπόθεση και άλλα πρόσωπα έχουν επίσης ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου κατά του κανονισμού εφαρμογής του βασικού κανονισμού (T-526/10). Με την απόφασή του της 25ης Απριλίου 2013 (βλ. Ανακοινωθέν Τύπου 55/13), το Γενικό Δικαστήριο, χωρίς να εξετάσει το παραδεκτό της προσφυγής, παρατήρησε ότι τόσο ο κανονισμός εφαρμογής όσο και ο βασικός κανονισμός ήταν ισχυροί. Πάντως, κατά της αποφάσεως αυτής του Γενικού Δικαστηρίου εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου (C-398/13P).

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο διαπιστώνει, κατ' αρχάς, ότι, κατά γενικό κανόνα, όπως και πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, τα φυσικά και νομικά πρόσωπα μπορούν να ασκήσουν προσφυγή κατά όλων των πράξεων της Ένωσης που παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα όταν είναι αποδέκτες τους ή όταν η πράξη τους αφορά άμεσα και ατομικά. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει συναφώς ότι οι πράξεις αυτές μπορούν να είναι ατομικές πράξεις (όπως απόφαση απευθυνόμενη σε ένα πρόσωπο), ή πράξεις γενικής ισχύος που περιλαμβάνουν τόσο τις νομοθετικές πράξεις (όπως τον βασικό κανονισμό), όσο και τις κανονιστικές πράξεις.

Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, από την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, ορισμένες πράξεις γενικής ισχύος μπορούν να προσβληθούν από τα εν λόγω πρόσωπα ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης χωρίς να απαιτείται η πλήρωση της προϋποθέσεως του ατομικού επηρεασμού. Πάντως, **η Συνθήκη ορίζει με σαφήνεια ότι οι συγκεκριμένοι ηπιότεροι κανόνες περί παραδεκτού εφαρμόζονται μόνον σε μια περισσότερο περιορισμένη κατηγορία αυτών των πράξεων, ήτοι στις κανονιστικές πράξεις.** Επομένως, όπως ορθώς παρατήρησε το Γενικό Δικαστήριο, **οι νομοθετικές πράξεις, οι οποίες, μολονότι και αυτές είναι γενικής ισχύος, δεν συγκαταλέγονται στις κανονιστικές πράξεις, συνεχίζουν δε να υπόκεινται σε αυστηρότερους κανόνες περί παραδεκτού.**

Ακολούθως, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι οι κανόνες περί παραδεκτού των προσφυγών που ασκούνται κατά νομοθετικών πράξεων, και ιδίως το περιεχόμενο της προϋποθέσεως του ατομικού επηρεασμού, δεν έχουν τροποποιηθεί με τη Συνθήκη της Λισσαβώνας. Υπό το πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε ότι οι οικείοι αναιρεσείοντες δεν πληρούσαν τουλάχιστον μία από τις προϋποθέσεις παραδεκτού που εφαρμόζονται ως προς αυτούς, ήτοι την προϋπόθεση του ατομικού επηρεασμού. Συγκεκριμένα, η απαγόρευση της διαθέσεως στην αγορά προϊόντων φώκιας, η οποία επιβάλλεται με τον βασικό κανονισμό, καθώς διατυπώνεται υπό γενικούς όρους, εφαρμόζεται αδιακρίτως σε κάθε οικονομικώς δραστηριοποιούμενο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής αυτού, χωρίς να αφορά ειδικώς τους αναιρεσείοντες.

Τέλος, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι **ο Χάρτης των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν επιτάσσει ότι ο πολίτης μπορεί, άνευ όρων, να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως, ευθέως ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης, κατά των νομοθετικών πράξεων της Ένωσης.** Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο δικαστικός έλεγχος της τηρήσεως της έννομης τάξεως της Ένωσης διασφαλίζεται από το Δικαστήριο και τα δικαστήρια των κρατών μελών. Όταν η υλοποίηση των πράξεων αυτών απόκειται στα θεσμικά όργανα της Ένωσης, ο ιδιώτης μπορεί να ασκήσει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ευθεία προσφυγή ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης κατά των πράξεων εφαρμογής και να επικαλεστεί, προς στήριξη της προσφυγής του, την έλλειψη νομιμότητας της επίμαχης γενικής πράξεως⁶. Όταν η εν λόγω υλοποίηση απόκειται στα κράτη μέλη, ο ιδιώτης μπορεί να επικαλεστεί την ακυρότητα της επίμαχης πράξεως της Ένωσης ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, προτρέποντάς τα να υποβάλουν σχετικώς στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα.

Ως προς το σημείο αυτό, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι οι πολίτες έχουν, στο πλαίσιο εθνικής διαδικασίας, το δικαίωμα να αμφισβητούν ενώπιον των δικαστηρίων τη νομιμότητα οποιασδήποτε αποφάσεως ή εθνικού μέτρου σχετικά με την εφαρμογή έναντι αυτών πράξεως γενικής ισχύος της Ένωσης, προβάλλοντας την ακυρότητά της. Συνεπώς, στα κράτη μέλη εναπόκειται να προβλέψουν ένα σύστημα ένδικων βοηθημάτων και διαδικασιών προκειμένου να εξασφαλίσουν τον σεβασμό του θεμελιώδους δικαιώματος στην παροχή αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Πάντως, οι Συνθήκες δεν σκοπούν στη δημιουργία, στο επίπεδο των εθνικών δικαστηρίων και προς διασφάλιση της εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, άλλων μέσων παροχής ένδικης προστασίας πλην αυτών που προβλέπει το εθνικό δίκαιο. Η κατάσταση θα ήταν διαφορετική μόνον εάν από την οικονομία της επίμαχης εθνικής εννόμου τάξεως προέκυπτε ότι δεν υφίσταται κανένα ένδικο μέσο που να επιτρέπει, έστω και παρεμπιπτόντως, τη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων που οι πολίτες αντλούν από το δίκαιο της Ένωσης ή ακόμη αν το

⁶ Ακριβώς αυτό συνέβη στην υπόθεση [T-526/10](#) όπου οι αναιρεσείοντες στην υπό κρίση υπόθεση μαζί με άλλα πρόσωπα προσέβαλαν τον κανονισμό εφαρμογής του βασικού κανονισμού επικαλούμενοι τον παράνομο χαρακτήρα του δεύτερου.

μόνο μέσο προσβάσεως στη δικαιοσύνη ήταν να αναγκαστούν οι πολίτες να παραβιάσουν το δίκαιο.

Υπό τις συνθήκες αυτές, **το Δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της.**

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ : Το Δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί αιτήσεως αναιρέσεως, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, κατά αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου. Καταρχήν, η άσκηση αναιρέσεως δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Εάν είναι παραδεκτή και βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση που η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς. Σε αντίθετη περίπτωση, αναπέμπει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, το οποίο δεσμεύεται από την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582